

NEDERLANDSE
VERENIGING
VOOR RECHTSPRAAK

Aan de Staatssecretaris van Veiligheid
en Justitie
Dr. K.H.D.M. Dijkhoff
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
14 december 2015

Uw kenmerk
686764

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies op het Ontwerpbesluit terugkeer en vreemdelingenbewaring

Geachte heer Dijkhoff,

Bij brief van 1 oktober 2015 heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) om advies gevraagd over het Ontwerpbesluit terugkeer en vreemdelingenbewaring. Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking concept-besluit

Het Ontwerpbesluit beoogt, blijkens de nota van toelichting, nadere uitwerking te geven aan de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring. Hierbij gaat het om de regimaire onderwerpen en een aanpassing van het Vreemdelingenbesluit 2000 (hierna: Vb 2000).

Advies

Bij brief van 11 maart 2014 heeft de NVvR geadviseerd over het wetsvoorstel Terugkeer en vreemdelingenbewaring. Naar dit advies, dat als bijlage bij deze brief is gevoegd, zij verwezen.

De NVvR kan zich vinden in de hoofdlijnen van het thans voorliggende voorstel. De NVvR ziet daarnaast aanleiding om de volgende opmerkingen te maken.

Openbare orde en nationale veiligheid

In het voorgestelde artikel 18, onder a, van het Besluit terugkeer en vreemdelingenbewaring (hierna: het Besluit) wordt als criterium voor het onderbrengen van vreemdelingen in een

(reguliere) penitentiaire inrichting gesproken over een ernstig risico 'voor de openbare orde en nationale veiligheid in geval van vlucht'. Deze formulering duidt erop dat er, naast vluchtgevaar, sprake moet zijn van zowel een ernstig risico voor de openbare orde als een ernstig risico voor de nationale veiligheid. Gebruikelijker is dat de openbare orde en de nationale veiligheid als aparte, alternatieve criteria worden gehanteerd. De keuze voor de cumulatieve formulering en de situaties waarin hiervan sprake zou kunnen zijn ware in de nota van toelichting te motiveren.

Bewaren gegevens

In de voorgestelde artikelen 53, tweede lid, en 56, tweede lid, van het Besluit is telkens niet geregeld wanneer het bewaren van de desbetreffende gegevens in die gevallen eindigt. Is dit zes maanden na het opheffen van de nieuwe inbewaringstelling het geval? De NVvR verzoekt de staatssecretaris dit te verduidelijken.

Zekerheid

In het oude artikel 4.52a van het Vb 2000 was geregeld dat van vreemdelingen op wie een plicht tot vertrek uit Nederland rust, zekerheid kon worden gevraagd. Deze modaliteit is in het kader van de terugkeer van vreemdelingen opgenomen in het voorgestelde artikel 5.5 van het Besluit. In het thans voorgestelde artikel 4.52a Vb 2000 wordt echter daarnaast de mogelijkheid geschapen om van iedere vreemdeling (dus ook vreemdelingen op wie geen plicht tot vertrek rust) zekerheid te vragen als toezichtmaatregel. Niet is toegelicht waarom deze uitbreiding van de kring van personen nodig wordt geacht. Hier ware aandacht aan te besteden in de nota van toelichting.

Duur gebiedsgebod

Voorgesteld artikel 5.4 van het Besluit regelt de duur van een op te leggen gebiedsgebod, al dan niet in combinatie met een meldplicht. Bepaald is dat deze maatregelen voor maximaal één jaar kunnen worden opgelegd, maar daarnaast steeds voor één jaar kunnen worden verlengd. Hieruit vloeit voort dat de duur van deze maatregelen niet aan een absoluut maximum is gebonden. De NVvR verzoekt de staatssecretaris in de nota van toelichting te verduidelijken waarom, tegen de achtergrond van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, ervoor is gekozen de duur van deze maatregelen niet aan een absoluut maximum te binden, dan wel alsnog in een absoluut maximum te voorzien.

Criteria artikel 5.8, derde lid

Voorgesteld artikel 5.8, derde lid, van het Besluit geeft criteria om te beoordelen of een aanvraag voor een verblijfsvergunning alleen is ingediend om de uitvoering van een terugkeerbesluit uit te stellen of te verhinderen. Aan deze opsomming gaan de woorden 'waaronder met name' vooraf, waardoor de gegeven opsomming niet limitatief lijkt. Is deze aanname van de NVvR juist? Daarnaast is onder g als criterium opgenomen 'de verklaringen en gedragingen van de vreemdeling'. Dit criterium is (zeer) ruim te noemen. Alles overziende is de NVvR van mening dat het artikellid weinig duidelijkheid biedt voor de rechtspraak. Hieraan ware aandacht te besteden. Daarbij kan met name worden gedacht aan een toelichting op de vraag wat de staatssecretaris onder 'verklaringen en gedragingen van de vreemdeling' verstaat. Wellicht valt voorts te overwegen om alsnog (uitdrukkelijk) voor een limitatieve opsomming te opteren.

Informereren vreemdeling

In het voorgestelde artikel 5.12 van het Besluit is de voorheen bestaande verplichting om een vreemdeling schriftelijk in een voor hem begrijpelijke taal te informeren over de redenen van bewaring en de in het nationale recht vastgestelde procedures om het bevel tot bewaring aan te vechten (zie thans artikel 5.3, eerste lid, van het Vb 2000) niet meer opgenomen. Als de NVvR het goed ziet, wordt deze verplichting ook niet elders in regelgeving neergelegd. Indien deze verplichting zou komen te vervallen, zou dit eenvoudig aanleiding kunnen geven tot situaties die in strijd zijn met de voor Nederland uit internationale verdragen voortvloeiende verplichtingen. Daarbij wijst de NVvR onder andere op het bepaalde in artikel 5, tweede en vierde lid, van het EVRM. De NVvR adviseert de minister hieraan aandacht te besteden in de nota van toelichting.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR,

Mr. A.V. van den Berg
Plaatsvervangend voorzitter